

Nuorttanaste

„Mutto go si oidne naste, de šadde si illoi.“

„Son (Jesus) læ dat čuvvgis iddedes guovsonaste.“

Nr. 18.

15. jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakko dagast, bladde dinggujuvvu juokke poastarappe bokte.

30. Septemer 1913.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive juokke manost.

Lavlag duogje.

Čuovvovaš læ muittaluvvum ovta boares oskolaš olbmast, gæst læi ollo doaimatemuš, ja gutte cælkka, atte son ovta lavlag bokte šaddai morranet nuft imašlažat su suddo nakkarest ja gavnai cellem ja audogasvuoda Kristus siste.

Dat læi januar manost. Aibmo læi garas ja čoaskes, ja dat læi muottam gosi gæčos idded. Dam bæive læi hui jaskadvuotta mu doaimatusast. Mon legjim gavpalaš, ja must legje manga vælggebræva, mak juo lifci galgam læm maksujuvvut ja muttom maksujuvvut moadde bæive gæčest, ja nuft šaddim mon ollaset bettjuvvut, ja jabmem oroi læme mudnji stuora gæppadussan.

Mon mainnim sisa hr. N—s dovdos kantorai ja bivddem dæivvat šefa, oaivvamuža. Dat gæina mon sarnodim læi okta nuorra nieidda arvo mielde 18 jage

„Šefa i læk baikest vuost dal. Son i læk vel boattam ruoktot, mutto jos don vuordak vebaš doaivom mon, atte son farga læ dast. Læge nuft buorre, da læ „Iddedesavisa,“ loga dam!“

Mon gittem su ja valddim saje oammana lakka. Dat nuorra nieidda manai fast su bævddasis ja læi fast olles bargost. Oanekaš aigedast mañnel gullim mon su smavvaset lavlodæmen lavlag, ja mon gullim čilggaset soames sane, dak legje dak: „O, vare lifcim mon luovvanam mu suddovælgest.“ Go

son culaidi værsa værsa mañest, gavdnim mon buorremussan atte guoddet kantora ja i šat vuordet gukkeb, dastgo mon dovddim, atte suddonoadde šaddai stuorab ja stuorab čada aige. Mutto ovta manost šaddai nuotta nubbastuvvat, ja mon gullim daid sanid: „Mon læm ancorastam mu sillom dam almalaš hammani.“

Sæmmast bodi šefa sisa, ja mon vuostaivalddujim mojin. Muttom minuta gæčest ožžom mon vuovddet sudnji ollo galvoid. Go mon mannim, čarvvejim mon šefagieda ja celkkim: „Mon læ ilost, go mon bottim særvvalagai daggar likkolaš olbmuiguim dam akkedes bæive.“

Go mon mannim vuolas trapast gullim mon ain ovta suobmana, mi lavloi: „Jesus læ okta vække mæcce ædnamest, okta battarsagje stoarma aigest.“

Lavla čuojai mu beljin gæčos mañnel gaskabæive, ja non im nagadam æmbo barggat dam bæive. Mon aibašim boattet dovddat dam dievaslaš likko maid dak lavlagak sardnu. Mon manim arrad ruoktot. Mañnelgo mon legjim čokkam okto ovta aige, goččum mon mu æmedam ja muittalim, mi mu læi dæivvam dam bæive. „Marja“ celkkim mon, „mon datom šaddat kristalažžan, boade ja vuolge mu mielde muttom sardnai dam ækked.“

Moai manaim ovta. Sadne gæčai monno vaimoi ala dam ækked. Dat læi dego dat goikke vaibmo njamai sane sisa, ja de šaddai hættečuorvas čiegnalasast.

Go moai bodime sidi de šaddai dat gukka vajaldattjuvvum

bibal gavdnujuvvut cuddan ja moai logaime ovtast dam lappum barne birra ja su sidiboattema ačevissoi. Ibmel lekus maidnujuvvum, moai gavnaime sida, gavnaime suddoi andagssiaddujuvvum Jesus varast. Dam aige rajest šaddai odđa cellem. Dat boares læi vassam; buok læi šaddam odasen. Ja Ibmel gæinoi mielde læmaš audogas vagjolet.

Dast oaidnep mi lavlag duoje. Ale bala lavllomest, dam siste gavdnu stuora buristsivdnadus du ječad silloi ja maidai æraidige. Maidnut Hærra avvolavllagiguim! Buok galgga nokkat, mutto lavla vel čuogja alme siste duom ællemest.

Rokkusgullujubme.

Son rokkadalai famo barggam varas: son dakkujuvvui navcatæbmen oappam varas læt gululaš.

Son rokkadalai hælsø dakkam varas stuora dingaid; son oažoi navcatesvuoda dakkam varas buoreb dingaid.

Son rokkadalai riggesvuoda šaddam varas likkolažžan; son šaddai vaivašin oappam varas visesvuoda.

Son rokkadalai oažžot famo oažžom varas olbmuid ramadusa; son dakkujuvvui famotæbmen oappam varas dovddat su darbašvuodast Ibmelest.

Son rokkadalai buok dingaid illo dam varast ællemes bokte; son oažžoi ællema illo dam varas daina mi læi sudnji avkalaš

Bibal daihe čallaglokkam.

„Don ik mate goassege lokkat ila ollo čallagest; ja maid don logak, ik sate don lokkat ila burist; ja maid don logak burist, ik sate don addek ila burist; ja maid don addek burist, ik sate don oskot ila burist; ja maid don oskot ila burist, ik sate don ællet dam mielde ila burist.“

Dr. Martin Luther.

Ollaset rokkadallum, læ bæle-studerijuvvum.

D. s.

„Ibmel rakista ovta**ilolaš adde.“**

Golbma „Nuorttanaste“ doalle Porsangast (poastastempel Lerpol) læ saddim kr. 3,65 nuftgo addaldak min miššon-mannasidi, mi dal læ rakadæme vuolde Sameædnamest. Dat skænkka dam golma doallest læ nuftgo vastadus dam čallagi, maid redaktora čali „Nuorttanastes“ mannasida birra. — Vare buok min rakis doallek dagašegje dam sëmma go dak golmas. Jos juokkehaš min doallin addaši ovta kruvna, de dat lifči obba stuora summa mi boadaši lassen.

Mi gittep dam golbma rakis namates usteba dam addaldaga ja ja čabba ouddagova oudast, maid di čajeteidek daggobokte. Ibmel buristsivdnedekus din.

Vieljalažat

Ovla-Andras

Buristsivdnadus.

Jokob i ožžom buristsivdnadusa ouddalgo son šaddai okta ilolaš adde. Son vagjoli olgus su ačes viesost nuftgo okta vaivaš vagjolægje olmai. Mutto Bethlest loppedi son addet Ibmele logadasa buok dast, maid Ibmele addi sudnji. Mannele go son læi alggam daina, buristsivdne di Hærra su, ja guokteloge jage gæčest maccai son ruoktot stuora riggodagaiguim.

Dat čajeta migjidi, moft Ibmele buristsivdneda dam sielo, gutte rappa su vaimos ja obmudagas sudnji. Hærra buristsivdnadus dalka riggesen.

Brævak.**Saltesavjost (Veines) 20—9.**

Dade mielde go mist læ dušše okta samegiel bladde „Nuorttanaste“, de go sagai bukte ja doalvvo, de galgašegje buok same olbmuk viššalet doallat dam blade, vai sagai gullek. Sagai gullat læ havske, nuftgo Same olbmuk dam burist dovddet; dastgo mist Samin læ dat vierro atte jærralet, mi sakan, ja dam blade bokte mi oažžop gullat sagai sikke lullas ja davas, oarjas ja nuortas min dovdošid ja fulkid birra, gudek læk biedganam manga ædnam oassai j. n. v.

Ja dam blade bokte mouge gulasguddam sagai fulkidam birra, gudek mu doavo mielde assik ænemusat Guovddagæinost ja Karasavvon Samid gaskast. Usteblaš dærvuodak must buok Same vieljaidi ja oabbaidi. Vissa soames dovdda mu,

Nils Svendsen

*

Sænmast saddim vebaš sagaid dabe min Laegsvuonast.

Rasse šaddai hui hæjot dabe birasin. Lajoin læ juo gærggam.

Dabe Lagesvuonast læk arvad kristalažak, gudek mannek dam nama vuolde Læstadialažak. Oudeb sodnabæive læi mist čoaššim Brengammast. Mi leimek arvad olbmuk čoaššis. Min særvvai læi maidai boattam okta amas olmai — ječas muittalus mielde Iver Lande Tanast; mutto sin muittalus mielde, gudek su dovde, Iver Iversen Juovllavuonast. Son læi roakkad sardnut kristalašvuoda ja arvot rakisvuodast son siđai dabe sardnægji Tanai, ja falai maidai ječas dulkan dam sëmima sardnægjai, nuftgo maidai jottet Lagesvuona Samidi sardnedet boatte dalve.

Mi æp dovddam su, son læi amas migjidi, æppe mi roakkadam ollo sardnut suina; dastgo min mielast oroi son læme alib olmai, juokke lakai hui fines oaidnet. Ibmele ješ dovdda su vaimo, son, gutte dovdda ja dietta buok. Damditi loapatam dam bitta dai saniguim: Gos jođak, vazzak, čuožžok ja čokkak, ane Ibmele čalmidad oudast; donge nuftgo mon ja

ječak. Daid saniguim dærvatam mon sikke sin, gudek čuoššigaden jottek nuftgo singe, gudek sævdnjaden jottek, ane Ibmele čalmidad oudast!

Dærvatam ječčam gieda čallag bokte buok Same ustebidi.

Nils Svendsen Korvatus.

Mannele sagai mielde i læm vel gavdnum dat lappum manna Igjavuonast — i ællen ige jabmen.

D. s.

Alaskast 14ad august 1914.

Redaktør mr. Ole Andersen!

Saddim ovta dollar. Halidam »Nuorttanaste« fast boattegoattet aldšesam. Dam læ havske logadet min ječamek ædne giela. Savam, vare ožošil ollo doallid ja algaši stuorot.

Dærvuodak buok blade doallidil

Ole Olsen Bahr.

Porsangost.

»Nuorttanaste« nr. 16 alde logaimek mi suoidnešaddo birra, atte dat læ hægjo dam jage, ja nuft dat oidnu læme oñaš oase guovddo dabe Porsangostge. Ja buoremus lifči atte oabmegæčče jodaši dam čavča dabe min guovlost, dainago muttomak læk nuft ovtagærdanok, atte go sist læ veba suinek, de bigjek nuft ollo šiviti dalve vuostai. Ja gal dat læ arvvedæmest, go gidda boatta, moft de læk oamek, dak læk nuft ruoidnas, atte faste læ oaidnet; savcain i oidnu baljo ulluge bagjelist.

Vaiko dam jage læk vanes avjek, de doavom mon, atte soames bigja dalvvai nuft ollo omid go juo gavdnučik dalost, ja vela vægja lasetet, nuftgo okta nuorra naitusbarra aiggo dakkat.

Porsangolaš.

Lagesvuonast 19—9—13.

Duostam dam bitta čallet min bladđai.

Igo dat læt imaš, go olmuš galga vanhemes hilggot, nuftgo dabege læ okta boares akko hilggojuvvum, vaiko sust læ mangan buristčuožžo mana. Sin diti læ akko ričpo. Golgo dilest, jos ječain i oažo suoje.

Dærvuodak buok lokkidil!

L. Pedersen Guttorm.

Guovddagæinost.

Bivdam saje dam bittai min ra-

kis blađđai ja muittalam, atte gässe læ læmaš muttom dafhost buorre. Lagjo dalkek legje davalaš buorek, čabba bæivadagak ja bieggak, arvve i læk oidnumge, ja jogak ja jæggek aibas goikka.

Lagjo læ dal juo nokkam čenači guovddo. — I gullu min suokkan riebstost gostge moraštæbme boatte ællem birra, mi læ vissa laitas gullat dam blađe redaktõrai; mutto dam sagjai ollo ječa bahas hutke, nuftgo vinegavppe, mi læ suollemas ja lobetes barggo, ja daina mirko čacin fillijek nubbest juokke evre. Nuorragærdde juo aibas billašuvva juokke lakai. Suolavuotta maidai valddegođi bagjelgieđa. — — —

Daloasse K. mieldeatto.

Herr Redaktõra!

Bivdam saji čuovvovaš bittai dam min ucca samegielblađaci. — „Nuorttanaste“ nr. 15 čalla okta Guovddagæinost ja mainaša bakka gæse, mi læ aibas duotta; mutto dam son i berre gavnatet vuogasen atte bigjat mu nama su bittas vuollai. Mon bivdam su boatte aiggai valddet vara dast ja rievddadet su namas æra lakai. Jogo son fertte adnet æmbo bokstavaid daihege rievddadet goargo. Mon im jake, atte son davalažat adna daihe čalla namas „K. Hætta.“

Dærvuodak buok Same ustebida, gæk dollik dam blade. Guovddagæinost, 7. septbr. 1913. K. Hætta.

Muttom sisasaddijuvvum bittak ferttijek orrot bagjel boatte nummari sajetesvuoda diti.

Dærvuodak

Lagesvuona ja Porsango ustebida!

Go Ibmel læ fast nuft lagedam, atte mon maidai damge čavča galgam oappaladdat Sameædnam, ja go mu oassen læ garttam jottet Lagesvuonast ja Porsangost, gost must læk nuft ollo ustebak, vjeljak ja oabbak, gæid mon muittam nuft davja sin rakisvuoda ja vuollegašvuoda diti mu hæjo vuostai, saddim mon daggobokte vaimolaš dærvuodaid digjidi ja

muittalam, atte mon farga boadam din oappaladdat damge čavča nuftgo ouddal. Mu fidno ja matke diettebetet di burist, dat læ dat sæmma go ouddalge, duodaštet mu rakis bæstam Jesus Kristus birra, dam Ibmel labba, gutte guddi mu ja din suddoid. O, audogas jurda mu silloi! — — Ja mon doaivom gavdnat din vaimoid ja viesoid lika rappas go ouddalge. Mon im vajaldatte dam manga havskes boddo din særvest, ja damditi mon vuolgam iloin din lusa.

Mon læm ožžom ædnag brævaid Sameædnamest, maina bovdijuvvum boattet maidai æra baikidi maidai singe oappaladdat; mutto dat læ diedostge vægjemættos ollet buok baikidi, go must læ nuft ollo dakkamuš sidast blade doaimatusast. Ja mu halidus læ ænaš dobbe jottet, gost ucemusat sardneduvvu Ibmel sadne, daina avddem ja boaitobæle guovloin, gost œi gilla jottet mangas. Maidai damge jage manñanim ollo jottemest, nuft atte mon im daide ollet jottet buok baikin dam guovte namatuvvum vuonast vaiko halidifim. Jos Ibmel adda dærvasvuoda, de vakko gæčest mon guodam mu rakis sidam, ja farga læm mon fast Sameædnamest mu rakis Same ustebid lutte — ollo vejolaš Porsangost vuost; dastgo Lagesvuonast læ buoreb jottet go riftes lakai dalvva.

Manñel oddajage mon jurdašam jottet Dænovuona ja joga bajas Buolmag gielda, ja jos ollim maidai Varjagest.

Burist dæivadæmest!
Dærvuodak buok blade lokkedi!
Vieljalažat
Din
O v l a - A n d r a s .

Čaccesullu samlaga

gæččam 498 i stemrain 307 stemma vuostai — 191 stemma bagjel vuotoin.

A. Brune Čaccesullust čalla „Ostfinmarkens folkeblad“ alde:

Dat læi nuft stnora vuoitto, atte mon im lifči mattam dam vuorddet. Mu mielast orru, atte dat læ dakkum

Ibmelest. Ja sudnji gulla gitos dam oudast.

Son læ dat, gutte laidde ja sogjalatta vaimoid. Su gitti legjim mon bigjim dam aše. Mon dakkim hui ucacan dam ašest, mutto mon rokkadalliuv Ibmeli. Mon aigom daggobokte gittet buokaid guđek vækketegje min dam buorrai, buokaid, guđek læk oafaruššam aige ja navcaid. Gitos buokaidi, guđek stemnijegje samlaga vuostai.

Ja okta sadne digjidi, guđek leidek mielde stemmin i. Di lepet muttomak daina, guđek dam ragjai lepet navdašam garrimjukkamuša vahagen aldsesædek ja ječaidi. Rakis ustebak! diktet dal dam orrut duottadkætta. Dakkek dal dam šietattusa, atte di epet goassege aigo maistet garra jukkamuša. Osko bokte Ibmel ala su armost sattebetot di dam.

Dakkek di, guđek dam ragjai lepet navdašam garra jukkamuša, daggar streika, atte di epet goassege šat aigo maistet dam. De sattek sikke vuollag-vidne ja buollevidne gavpalažak baccet guoppot sin galvoidesek-ja boares vidnevuogadvuodaiguim.

Di šaddabetet daggobokte iffodattet Ibmela ja buok burid olbmuid ja læt aldsesædek avkken.

Dærvuodak digjidi buokaidi, erinoamačet nuoraidi.

Soatte.

Aido go telegrammak legje buktam dieđo rafhe birra, de læi juo fast odđa soatte vuorddagasast daid scemma famoid gaskast Balkanest.

Soatteballo Balkanest stuoro allelassi, ja dat traktata, mi dal læ vuollaičallum mærkasa vuoitto nuorratyrkalažaidi Buok dat dakka, atte dal arvvaluvvu sottujuvvut Grækenlandain — Tyrkia gaibbeda, atte Grækenlanda eritælkka gaibbadusa ægæiske sullui birra.

Buok grækalaš offiiserak læk ruoktot goččujuvvum, maidai soaldatak, mak legje ruoktotsaddijuvvum læ fast ferttim maecat soattefana vuollai, soatteskipak dam sæmma.

Vašše Athenest ja Belgradast bagjana. Dat serbialaš væka vurddujuvvu mobiliserijuvvut.

I læk soattevarri buorre čoaskot, go vuost bakkana.

Issores likkotesvuotta

dapatuvai gieskad dabe Vesteraalast, Jennestadast, daggobokte atte okta 5 jakkasaš gandda gaččai vuolas ovtá barggovavnost ja vavno juvla manai ganda oaive bagjel. Dat uccakaš šaddai hui fastet billašuvvat. Son jami jandur maŋŋel bagjelvuogjema.

Likkotesvuottaapatuvai kruvsavuogjema vuolde ja ucca nieidaš læi dat gutte vuji — ganda oabba.

Dalvve

læ dal boattam dabe Vesteraalast obba ollo muottagin.

Hølen samlaga

læ vuolas stemmijuvvum 25 stemma bagjelvuoitoin.

Kongsberg samlaga læ maidai vuolas stemmijuvvum 484 stemma bagjelvuoitoin.

Gal dat jakke juo šadda goikke jakke vinejukkidi.

Davve-Varjag

læ dal ožžom odđá lensmanne. Furer Ursfjord læ amtamannest dokkituvvum lensmannen.

Ruota gonagas Gustav

læ buocas čoavjevaddost. Son darbaša gukkeb aige erinoamaš divšo ja doallat senga ja eritdoalatet ječas buok rađdetus doaimatusain.

Hirbmos garradalkke

læ mannam bagjel Madæeuropa. Hirbmos aldagas- ja bajanoavtek ja orkanak læ gaskaobmen dollabuollemidi. Nuftgo maidai čednamdoargestæmek. Bagjel 1000 olbmui læ duššam ja 600 viste læ daseduvvum ædnamin.

Aimo-girddem.**Likko ja likkotesvuodak.**

Aimo-girdde ruotalaš Cederstrøm galgga su girddemmašinaines Amundsen mielde Nordpoli.

Girddem likkotesvuottaapatuvai gieskad Kjøbenhavnast, daggobokte atte marine girdde Birch vuolagaččai ja doji guktoi julgid ja olgiš gieđa.

Jugišvuotta ja oaivvedavdda.

New York stata mielladavdakommišson præsidenta, dr. Warren Ferris muittala, atte 1910 legje 32,659 buocce 9,117,279 olbmui gaskast. Dam sag-

jai go albmug 1890 rajest læ lassanam 46,7 %, læ buoccovuotta lassanam 103,9 %. Doavter muittala »atte dat vuostas stuora gaskaobme læ alkohola. Dat læ duottavuotta, atte 26,9 % min buoccin sivatallek alkohola sin davddau.

Nuorragærde geppismielalašvuotta.

Ovta sagast madden maid ritmester Grøttum doalai deike bigju »Goodtemplarbladet« mielde:

Mon avčom gielaide nisson nuorragærde atte asatet servid daina oaivelin atte nanosmattet ja buoredet dam olmai nuorragærde karakterbajagšesema. Daggar særve berreši maidai dakkat dam loppadusa, atte i naittalet daggar gandain, gutte jukka ječas garremidi.

Dat hirbmos dupakadnu ja snuvsim læ okta min aige stuoramus »nuoskevuodain.« Dat imaštatta mu, atte okta nuorra nieidda višša čansot daggar »spine-gandain« ja vela cummestet dan. Vaidetatte læ dat morasčattesvuotta, mi munga gieldest oidnu go si galggek rakadet ječasek assansaje.

Dat gavdnujek ædnag nuorragandak, guđek mannek ja asatet bærraš daina obmudagain, mi buoremusat satta namatuvvut: »Okta guoros vadsækka ja gutta guoros boattal.« I vela damge mađe. Dat alggujuvvu davja velgin asatuvvum nuorravuoda geppismielalašvuodast oazžom varas jukkam læicaid doallat j. n. v.

Ouddalgo boatta okta buoreb aiggaiboattema jierbme ja addejubme dam oudastvastadusa diti ječas ja dam sida oudast, mast morraš galgga adnet, min olbmui sisa, ouddal æp sate goassege vuorddet vuostassorta našona.

»Østfinmarkens folkeblad«

mi Čaccesullust olgusboatta, læ dal molsom redaktora. Redaktør Jens Jensen læ eritloaidastam baivavalusast ja amtaskuvlabestyre Joh. Reiersen læ šaddam redaktoran.

Odne læ ain aigge

dinggut »Nuorttanaste«. Gutte 75 øra dal sadde sisa blađe doaimatussi, oazžo blađe orostkčetta gidda 1as juli 1914 ragjai, ja mannam jagaš juovlanummar vel skænkkam.

Dinggu odnanagal Muite, atte oktoberest algga odđá kvartalal

Diedetusak:**„Nuorttanaste“**

kommišsonærak 1913 læk:

**Nils Svendsen, Veines,
John Josefsen Lerpol, Porsangen
Per Isaksen, Neiden.**

Samegiel girjek.

»Dat ucca lavlagirjaš« (100 lavlak), maksa poastas sadijuvvum 30 evre gappalak.

»Lækgo du suddok andagassi addujuvvum«, 25 evre poastas.

»Nuorttanaste« doaimatus.

Biga oocujuvvu!

Ovta nidi, gutte datto geppis balvvalam saje ja buorre balvvalam saje, ja satta passet navet (3 gusa ja soames smavval, læ sagje rabas ovta manates dača bærraš lutte. Mutto fal nu farga go vejolaš. Čale darogilli.

Hans Sørensen,

Kjærringnes, Sigerfjord, Vesteraalen.

Loga dam!

A. Larsen samegiel muittalus girje „Bæivve-Allgo“ læ dal olgusboattam. Dam girjest læ 80 bæle ja maksa kr. 1,10, porto 5 øra.

Girje satta dingujuvvut mu bokte.

A. Larsen,

Repparfjord, Finmarken.

Mu Elektrisk boakkan

læ ožžom stuora vidanæme su stuora famolaš duojaldagas bokte. Dam ravdnje læ erinoamaš garas ja dam buoredam fabmo stuores. — Don gutte læk buocas, bajasadde mitto čoavje, čielge birra. Čale odne ja gaččal, mi dast fallujuvvu. Boakkan maksa dušše 10 kr. vna portofria.

Oamedovdolaš divšodæbme dakkeduvvu, mi juo šadda maŋašassi dat buoremus duodaštus.

Buok gačaldagak vateduvvujek fargamusat go vastadus porto mieldečuovvo. Čale ainas darogilli. Samegiella i addejuvvu.

E. Mikalsen.

Sortland, Vesteraalen.

»Nuorttanaste« čalle, prenttejægje ja olgus adde læ Ole Andersen, Skjoldhavn.